

Kinder-en poppentheater

PROPOP

Holle Bolle Billy

Lesmap

Kinder- en poppentheater Propop
Steenweg op oosthoven 114
2300 Turnhout
Tel: 014.423322 - Fax:014.424355
E-mail: info@propop.be - Website met veel foto's: www.propop.be

HOLLE BOLLE BILLY

Voor kinderen van 3-10 jaar en familie.

Een toneelstuk met clownerie, muziek, poppen en schimmenspel.

Een animatieve voorstelling waarin de kinderen veel en uitbundig meedoen.

Thematiek

Verdraagzaamheid en interesse voor andere mensen.

Mooie - lelijke muziek, harde – zachte muziek.

Korte inhoud

Holle Bolle Billy is een vertoner, hij speelt toneel en liedjes voor kinderen. Omdat het in de stad zo'n drukte is, zoveel lawaai en een stank, is hij weggegaan op zoek naar een mooi plekje om te wonen. Hij vindt zijn paradijsje maar weet niet dat het de tuin is van mevrouw Frusta Blabla Poeha. Mevrouw Frusta is een deftige dame die helemaal alleen op een groot landgoed woont. Ze vindt het maar niks dat zo'n onfatsoenlijke kerel uit de stad bij haar in de tuin komt staan met zijn woonwagen en zijn lawaai. Hij zingt lelijk, staat niet recht en eet ongezond. Zij kan véél mooier zingen. Holle Bolle Billy zal ook wel eens een mooi liedje zingen maar doet dat op zijn eigen manier. Van schrik blijven de vogels weg. Hij blijft maar lawaai maken en gek doen tot Mevrouw Frusta zijn mond dichtplakt en zijn handen vastbindt, zo kan hij geen lawaai meer maken. Uiteindelijk groeien ze naar elkaar toe en worden de rollen zelfs omgedraaid.

- Concept en Scenario: Martine van Gorp en Ruud Alles
- Decor en liedjes: Ruud Alles
- Spel: Gerlind Hoskens, Ruud Alles
- Kleding: Vivianne Thijs
- Eindregie: Lieve De Meyer
- Decorschildering: Loes Vleugels
- Lesmap: Heidi Wouters en Ruud Alles

Enkele technische voorwaarden om de voorstelling goed te laten verlopen.

BINNEN

Verduistering is zeer wenselijk, dit verhoogt de aandacht en de betrokkenheid bij het stuk.

Verduistering belet voor een deel de interactie tussen de kinderen onderling wat storend kan werken.

Het speelvlak is minimaal 6m breed en 4m diep. Dan nog minimaal 2m ruimte tussen de kinderen en het speelvlak laten.

Als de kinderen allemaal op stoelen zitten is een podium vereist.

Als er geen podium is dan moeten de kinderen vooraan op de grond zitten, dan lage bankjes, stoelen, tafels zodat je een soort tribune krijgt.

BUITEN

Voor het spel is verduistering niet noodzakelijk, deze voorstelling kan dan ook buiten of in een grote tent worden gespeeld.

de POPPENZAAL

De Poppenzaal is het huistheater van Propop.

U kunt hier alle voorstellingen van Propop bijwonen en ook een aantal voorstellingen van de beste kinder- en poppentheaters uit Vlaanderen en Nederland. Deze voorstellingen gaan door in een gezellig zaaltje op kindermaat. De zaal heeft een tribune met bankjes zodat iedereen het goed kan zien. Er is ook een kindercafé aan verbonden waar je in de pauze of na de voorstelling iets kunt drinken. Theater is bij ons een feest, iets waar je nog eens naartoe wilt.

Familievoorstellingen op zondag om 10.30 en woensdag om 14.30 van oktober tot mei.

Extra voorstellingen in de schoolvakanties.

Schoolvoorstellingen gedurende het hele schooljaar.

Privé-voorstellingen op afspraak.

De Poppenzaal

Steenweg op oosthoven 114

2300 Turnhout

Tel: 014.423322 - Fax:014.424355

E-mail: info@propop.be - Website met veel foto's: www.propop.be

INHOUDSTAFEL.

- Activiteit 1 Aanbrengen lied : Holle Bolle Billy
- Activiteit 2 Kringmoment
- Activiteit 3 Verrassingskoffer
- Activiteit 4 Spelen met rijm
- Activiteit 5 Spelen met zelfgemaakte muziekinstrumenten
- Activiteit 6 Mimespel
- Activiteit 7 Schimmenspel
- Activiteit 8 Zelf een Holle Bolle Billy en een Frusta maken
- Activiteit 9 Een Holle Bolle Billy- boekje maken
- Activiteit 10 Dia's maken
- Activiteit 11 Kleurplaat

Activiteit 2 : Kringmoment

Het kringmoment na een theatervoorstelling is altijd zeer verrijkend. De kinderen wisselen hun ervaringen en gevoelens uit, de leerkracht (l.k.) komt te weten hoe het toneelstuk overkwam. Dit laatste is cruciaal voor het verdere verloop van de naverwerking. De kinderen filteren een aantal dingen uit de veelheid van indrukken die op hen losgelaten worden tijdens een voorstelling. Het is van belang te achterhalen wat de kinderen bijbleef, wat hun raakte. Met deze wetenschap in het achterhoofd kan de l.k. een keuze van werkvormen in het verloop van de naverwerking uitstippelen. Reeds in deze verkennende werkvorm kan de essentie van het stuk spontaan aan het licht komen : contrast en conflict. In het beste geval gebeurt dit laatste op natuurlijke wijze, in een open gesprek. Hieronder volgen toch enkele begeleidingsimpulsen die het gesprek vlottend kunnen houden en richten.

- * Wat gebeurde er in het theater ?
- * Wie woonde er in de woonwagen ?
- * Woonde H.B.B. daar alleen ?
- * Is Frusta lief ?
- * Is ze verschillend van H.B.B. ?
- * Is ze blij dat H.B.B. in haar tuin woont ?
- * Waarom vindt ze dat niet leuk ?
- * Zijn Frusta en H.B.B. vriendjes ?
- * Wat doet Frusta allemaal ?
- * Wat doet H.B.B. ?
- * Blijft Frusta boos op H.B.B. ?

Activiteit 3 : Verrassingskoffer

Deze activiteit biedt de kinderen de kans om verschillende attributen te associëren met het stuk en de personages die erin voorkomen. Zodoende wordt de link gelegd naar de wereld buiten de scène, naar de belevingswereld van de kinderen. Geholpen door de attributen kunnen zij zich inleven in H.B.B. en Frusta. Op deze manier worden de verschillende karakters van de opgevoerde personages uitgediept en komt hun onderlinge band aan het licht. Deze band is er een van conflict.

De activiteit moet goed getimed worden. Het beste is het wanneer zij aangebracht wordt op dat punt van de verwerking waar kinderen zelf aan de slag willen en er voor open staan om hun gevoelens te laten spreken. Aangezien elk kind hiervoor op een ander tijdstip klaar is, ligt het aan de l.k. om een compromis te vinden dat een maximale betrokkenheid van de klasgroep gerangeerd.

De activiteit bestaat erin om in een eerste moment "verrassingskoffer" aan te bieden, tijdens een kringmoment.

De koffer bevat een clownspak, pruik, bril; rok, vest, schoenen, handtas, diverse hoeden, slingers, toverstok...

Als voldoende linken gelegd zijn met het toneelstuk kunnen de kinderen in een tweede moment in de rol van de personages uit het stuk kruipen en naar hartelust "toneeltje" spelen.

De koffer kan tenslotte de verkleedhoek in de klas aanvullen.

Activiteit 4 : Spelen met rijm

Naar aanleiding van H.B.B. als tovenaars die met toverspreuken speelt kunnen we de kinderen op een speelse manier een taalactiviteit aanbieden.

Spelen met woorden biedt een heleboel spel mogelijkheden. Hier volgen enkele voorbeelden.

A 1 Verbaal spelen met woorden en rijm

De kinderen zitten samen met de l.k. in een kring.

De l.k. zet een tovenaarshoed op en neemt een toverstok in de hand. Hierbij stelt hij enkele vragen.

- * Weten jullie wie ik nu ben ?
- * Wat doet een tovenaars ?
- * Wat wilde H.B.B. allemaal toveren ?

De kinderen zullen al snel de link leggen naar H.B.B. als tovenaars.

We frissen de spreuken even op

- * Hocus pocus pas, ik wou dat er een sterretje was.
- * Hocus pocus loe, hier is een koe.
- * Hocus pocus pegel, hier was een egel.
- * Hocus pocus puis, hier komt een muis.
- * Hocus pocus pier, hier komt een mier.
- * Hocus pocus perre, ik zie veel sterren.
- * Pling pling pling pang, hier komt een grote toverslang.

Na het opruimen van H.B.B.'s spreuken geven we de hoed en toverstok door in de kring. De kleuter die de hoed op heeft is tovenaars en maakt toverspreuken.

A 2 : Variatie

Wanneer dat de kinderen aan dit spel met woorden gewend zijn, kunnen we een stap verder zetten.

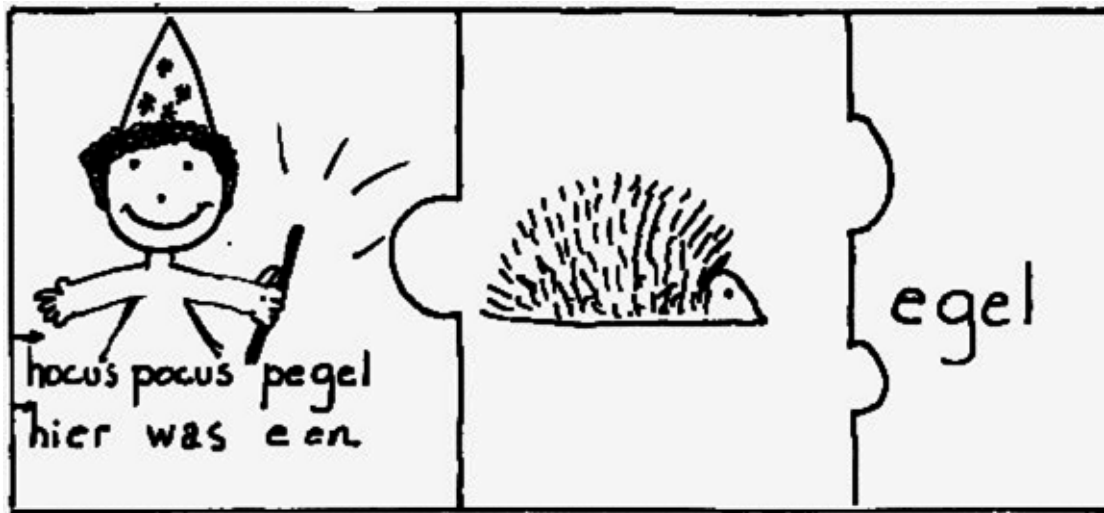
Deze variatie laat men het best plaatsvinden in een turnzaal waar de kinderen voldoende bewegingsruimte hebben. Aanvankelijk neemt de l.k. de leiding met de tovenaarshoed op en de toverstok in de hand. Uitgaande van H.B.B.'s spreuken gaat de l.k. de kinderen die in de ruimte verspreid staan "betoveren". Bijvoorbeeld: als de l.k.tovenaars zegt : "Hocus pocus puis, hier komt een muis".,worden alle kinderen muisjes. Nadien kan de rol van tovenaars overgenomen worden door de kinderen en krijgen zij de kans om hun eigen spreuken te verwoorden, en hun klasgenootjes te betoveren.

B Rijmpuzzels

Door rijmpuzzels aan te bieden, laat je de kinderen op een speelse manier ervaringen opdoen in verband met lettervormen, associatie van woordbeeld en afbeelding, visuele verschillen en leesrichting. Als basis gebruiken we H.B.B.'s toverspreuken omdat deze de kinderen ondertussen bekend in de oren klinken. Hier volgt een voorbeeld van een rijmpuzzel die het best door de l.k. gemaakt wordt, om de kinderen vertrouwd te maken met dergelijke puzzels.

VB. Men maakt deze puzzel het best op stevig papier of karton, eventueel geplastificeerd met het oog op langer gebruik.

(De pijltjes helpen hen om de leesrichting aan te geven.)

Wanneer de kinderen vertrouwd zijn geraakt met dergelijke rijmpuzzels, kunnen zij er zelf gaan samenstellen. Men biedt de kinderen op stevig papier getekende lege puzzelstukken aan, die de kinderen op hun eigen creatieve manier invullen. De kinderen vertellen wat de tovenaar zegt en de l.k. schrijft dit neer. Een boeiende wending in het verloop is wanneer kinderen elkaars puzzel maken en de verscholen toverspreuk opsporen.

Activiteit 5 : Spelen met zelfgemaakte muziekinstrumenten

Deze activiteit bestaat erin de kinderen zelf materiaal te laten kiezen om daar vervolgens een eigen muziekinstrument te maken, zoals ook H.B.B. dat doet. Het kiezen van het materiaal gebeurt op een "ontdektafel", waarop allerlei objecten prijken die exploratiedrang en creativiteit opwekken.

Zo zijn er de flessen, potten en pannen uit het toneelstuk, maar ook elastiekjes, touwen, nagels, tonnen, tafeltjes, lepels, en andere objecten. Het knutselen gebeurt aan de hand van opdrachtkaarten met schema's van eenvoudige muziekinstrumenten. Dankzij de kaarten oefenen de kinderen de vaardigheden van het vooruitblikken en het structureren van een visueel beeld.

De opdrachtkaarten worden samen met de kinderen besproken. Kinderen kiezen welk instrument ze gaan maken, nemen het nodige materiaal en beginnen te knutselen.

De schema's worden door de kinderen geïnterpreteerd als een puzzelvoorbeeld.

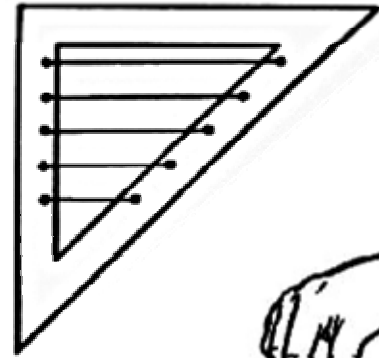
Enkele voorbeelden van opdrachtkaarten.

HARPJE

Timmer een driehoek van plankjes of neem een tekendriehoek.

Span met behulp van spijkers een draad van de ene naar de andere kant.

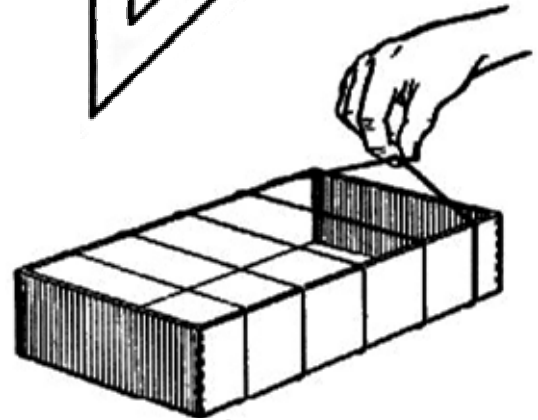
De snaren kunnen één voor één getokkeld of gestreken worden met nagels.

DOOS MET ELASTIEKJE.

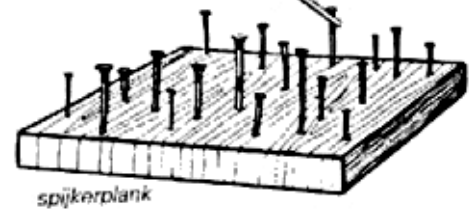
Bespan een doos van karton of ander materiaal met elastiekjes van verschillende dikte.

Hoe strakker de elastiek, hoe hoger de toon.

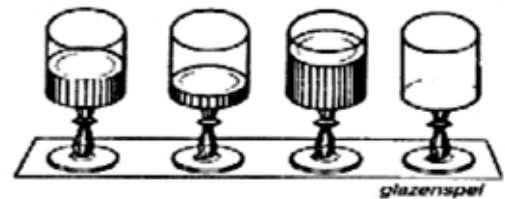
SPIJKERPLANK

Spijkers van verschillende dikte en lengte worden in een plank geslagen. Met een lange spijker of stopnaald worden ze aangetikt.

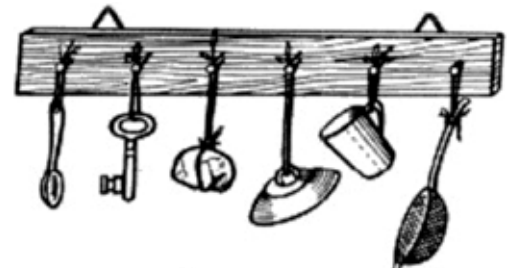
GLAZENSPEL

Vul een aantal glazen(of flessen) met verschillende hoeveelheden water. Hoe voller het glas hoe hoger de toon. Tik tegen het glas.

MATERIALENPLANKJE

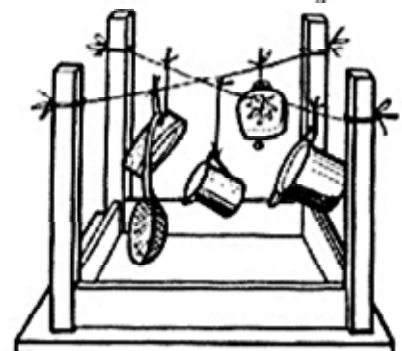
Sla enige spijkers in een plankje en hang er allerlei voorwerpen aan ; sleutels, een lepel, een belletje, een steen, een pannetje, beker. Sla of tik de voorwerpen met een stok of lepel enz...

OMGEKEERD TAFELTJE

Aan de poten van een omgekeerde tafel(of krukje) worden kruisgewijs draden gespannen waaraan diverse voorwerpen worden gebonden zoals een bel, een pollepel, pannetje...

Sla ook hiertegen met een stok of met een lepel.

Nu kunnen de kinderen samen "muziek" maken. Zodoende ontwikkelen zij luisterbereidheid en brengen waardering op voor elkaars werk. Kinderen tonen hun klasgenootjes op welke manier hun instrument bespeeld moet worden en welke geluiden ze kunnen maken. Vervolgens kunnen we een orkest samenstellen. Eerst maken we samen met de kinderen eenvoudige afspraken om tot een harmonisch samenspel te komen. Eén van de kinderen is dirigent, en nu ;

MUSICEREN MAAR !

Activiteit 6 : Schimmenspel

De magie die uitgaat van een schimmenspel kan kinderen sterk boeien. Het loont dan ook de moeite om kinderen zelf een schimmenspel te laten uitvoeren. In deze activiteit raken de kinderen vertrouwd met de rol van speler en die van toeschouwer, afzonderlijk en in hun onderlinge verhouding.

De toeschouwers tonen hun kijk- en luisterbereidheid en leren elkaars spel te waarderen.

De schimmenspeler wordt gemotiveerd zijn verhaal gestructureerd aan te brengen en krijgt de kans om gevoelens en emoties te uiten. Dit laatste wordt vergemakkelijkt door het feit dat de speler zich minder bekeken voelt, verstopt achter het scherm.

Bij het aanbieden van een dergelijke activiteit is het goed om duidelijke afspraken te maken rond de beurtrol speler- toeschouwer.

Om het schimmenspel in te schakelen in de naverwerking van H.B.B. kan men als volgt te werk gaan.

Het schimmenscherf zelf vergt wat werk van de l.k., maar is ook buiten het kader van H.B.B. een prettig werkmiddel.

De volgende materialen heb je nodig : een grote kartonnen doos (bijvoorbeeld van een elektrisch toestel), dubbelzijdige kleefband, calqueerpapier, schaar en breekmes.

Van de doos gebruiken we enkel de bodem en twee zijkanten. In de bodem snijden we een grote opening. Rondom de opening plakken we dubbelzijdige kleefband. We nemen een stuk calqueerpapier dat groot genoeg is om de opening te bedekken. Het schimmenscherf is af, we kunnen de kinderen eventueel de zijkanten laten versieren. Het scherm wordt op een tafel met een staande lamp geplaatst. De lamp staat dus tussen het schimmenfiguurtje en het kind dat de rol van speler toebedeeld heeft gekregen. Indien mogelijk wordt de hoek waar het schimmenspel plaatsvindt, verduisterd. Nu moeten nog enkel de schimmenfiguren gemaakt worden. Wat we aan de kinderen kunnen overlaten.

Vergroot de figuren die de kinderen getekend hebben en laat ze door hen op een stevig stuk papier of karton kleven. Naargelang de vaardigheid van de kinderen worden de figuren uitgeknipt of uitgeprikt. De figuren worden aan een stokje of een strook uit stevig karton bevestigd, waarna ze een verhaaltje kunnen vertellen aan hun klasgenootjes, zoals ook H.B.B. dat deed.

Activiteit 7 : Mimespel.

Een mimespel is een zeer boeiende activiteit, die nochtans weinig energie vraagt. Een mimespel kan de kinderen inleiden in de fascinerende wereld van de lichaamstaal. Niet alleen acteurs praten met hun hele lichaam, dat doet iedereen, ook de kinderen zelf.

De eenvoudige opdracht : "Mondje toe, vertel het met handen voeten en gelaatsuitdrukkingen" geeft verrassende resultaten, zowel voor de "mimespeler" als voor de toeschouwer.

De "speler" wordt zich bewust van zijn lichaamstaal en probeert (misschien voor het eerst bewust) op die manier iets tot uitdrukking te brengen. De "toeschouwers" van hun kant zijn verplicht om het egocentrische in zich weg te schuiven en zich in de gevoelswereld van de mimespeler in te leven.

De Ik. lokt de kinderen uitsluitend door middel van lichaamstaal naar de mat, waar gewoonlijk het kringmoment plaatsvindt. Wanneer alle kinderen hebben plaatsgenomen wordt het gedrag van de Ik. besproken.

Nadien is het de beurt aan de kinderen. Er wordt hem/haar een opdracht in het oor gefluisterd door de Ik. of door een kind dat niet deelneemt aan het spel.

Onze mimespeler voert de opdracht uit en de toeschouwers raden.

Voorbeelden : neus snuiten

drinken

bloemen plukken

slapen

eten

de vaat doen

schrijven

Activiteit 8 : Zelf een Holle Bolle Billy en Frusta maken.

Het doel van deze activiteit is om de contrasterende karakters van de personages H.B.B. en Frusta in zelfgemaakte figuren tot uiting te laten komen.

Hoe maak je een impulsieve H.B.B. die zich nogal onbeheerst door de ruimte begeeft ?

-Benodigheden:

behangerslijm, zijdepapier, schaar, ballonnen, stroken gekleurd papier, kosteloos materiaal o.a; slingers, stukjes karton, krantenpapier, rekkers, ...

De lk. maakt behangerslijm klaar. Volg daartoe de instructies die op de verpakking staan.

Ondertussen knippen de kinderen mozaïeken uit stroken zijdepapier.

Vervolgens krijgen de kinderen ieder 2 ballonnen. Zij proberen 1 dikke en 1 kleine ballon te blazen waarin een knoopje wordt gelegd.

(Daarvoor zal naargelang de leeftijd, de hulp van de lk. welkom zijn.)

De grote en kleine ballon worden aan elkaar geknoopt.

De kleine ballon wordt het "hoofd" van H.B.B., de dikke ballon wordt de "buik".

De buik wordt bekleefd met de bontgekleurde mozaïeken uit zijdepapier.

Wanneer deze opdracht afgewerkt is kunnen we armen en benen gaan maken.

Twee gekleurde stroken stevig gekleurd papier (2,5 cm breed en van gelijke lengte.)

worden met de uiteinden aan elkaar gekleefd. Vouw vervolgens de stroken afwisselend over elkaar heen. De onderste leg je steeds over de bovenste. Zo krijgen we echte "trapjes".

De uiteinden kleven we vast. Wanneer de armen en benen klaar zijn, worden ze aan de dikke ballon gekleefd met behangerslijm.

Het hoofd moet nu nog voorzien worden van oren, neus, mond en haar. Deze kunnen uit restjes stof of papier, vervaardigd. of met permanente stiften aangebracht worden.

Laat kinderen hun creativiteit maar botvieren. Op deze manier krijgen we een grote variatie H.B.B.'s.

Doe tot slot een rekker (die lang genoeg is om H.B.B. op en neer te laten wippen) rond de hals.

Voor Frusta gebruiken we materiaal dat past bij haar hoogst fatsoenlijke persoonlijkheid. Zoek bij voorkeur stijve materialen, zoals karton, w.c.- en keukenrollen, stroken gekleurd papier en pijpestokers.

1. Een w.c.- of keukenrol worden door de kinderen ingepakt op een wijze die een onderscheid maakt tussen wat Frusta's romp en hoofd zal worden. Dat kan gebeuren door het hoogste gedeelte anders in te pakken of te schilderen. vb. 1/3 roos en 2/3 bruin.

2. We brengen op het gedeelte van het gezicht de ogen, oren, neus en mond aan. Dit laatste kan gebeuren door het plakken van restjes papier of gewoon met behulp van stiften.

3. Gekruld haar wordt door de kinderen gemaakt door strookjes rond een potlood te winden en het potlood eruit te trekken, zodat een klein krulletje overblijft.

4. De krulletjes worden aan de bovenkant van het rolletjes gekleefd.

5. Er worden sjablonen uitgedeeld van armen en voeten. De kinderen nemen de sjablonen over op stevig papier en gaan aan de slag met schaar of priknaald. De aldus verkregen armen en voeten worden aan

het lichaam gekleefd.

Nu rest ons enkel nog de strenge bril van Frusta.

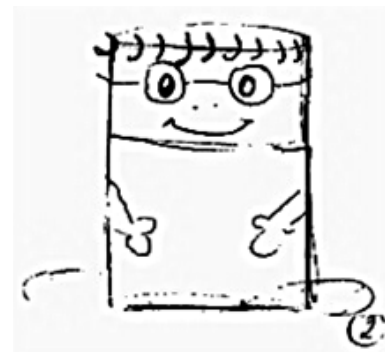
Met een pijpestoker en schaar maken we in een handomdraai een brilletje.

1. Knip de pijpestoker in 2 gelijke stukken.

2. van deze 2 stukken worden cirkels gemaakt.

3 De pijpestoker wordt in 3 gelijke delen geknipt. 1 stuk dient om beide cirkels aan elkaar te verbinden.

De 2 andere stukjes vormen de zijkanten van de bril Frusta.

Activiteit 9 : Het maken van een H.B.B. -boek.

Alle kinderen krijgen na het theaterbezoek een eigen boekje. Dit boekje bestaat uit een tekening van de woonwagen waarin H.B.B. woont die aan 10 blanco-tekenbladen geniet is. De prent van de woonwagen legt de link met H.B.B. en kan ingekleurd en aangevuld worden. De 10 blanco bladen laten de kinderen toe om verschillende situaties uit het toneelstuk te tekenen en te interpreteren. Het is prettig om de kinderen met verschillende technieken te laten experimenteren om zo bonte H.B.B.-boekjes te maken met potloodtekeningen, prenten met stiften, wasco's, (vinger)verf, collages van mozaïekjes,....e.a. Wanneer kinderen het verhaal over hun tekening doen, kan het boeiend zijn, zinnen bij hun tekening te schrijven. Op deze manier leren zij omgaan met woord en beeld. Lagere school kinderen kunnen bij hun tekeningen een opstelletje schrijven.

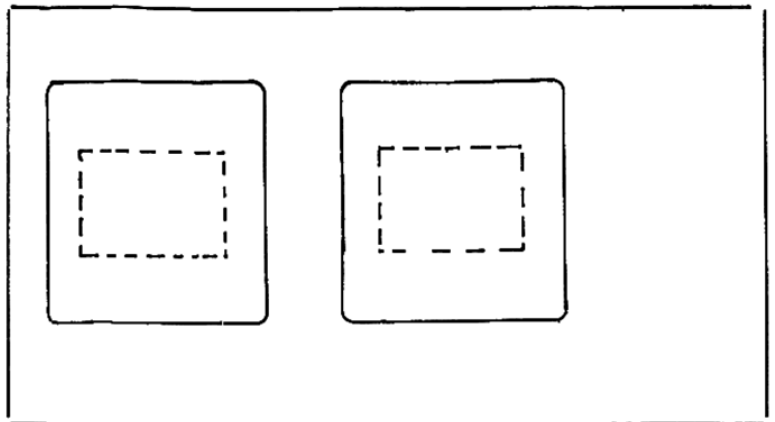
Activiteit 10 : Het maken van dia's door kinderen

Nodig : dunne permanente stiften, plastic, diakaders, schaar, meetlat, scherm + diaprojector, kleefband

Werkwijze :

Deze activiteit laat men het best verlopen in kleine groepjes. Samen met je groepje kinderen overloop je de gebeurtenissen van het theaterstuk "H.B.B."

- Figuren: hond, geit, H.B.B., Frusta
- H.B.B. speelt met hoeden
- Frusta en H.B.B.
- H.B.B. zingt
- Frusta gaat in de woonwagen
- Frusta kijkt naar de film (schimmenspel)
- Frusta steelt gitaar
- H.B.B. doet flessenspel
- Frusta speelt politieagent
- H.B.B. speelt op keukenspotten
- H.B.B. wordt mond en armen gesnoerd
- H.B.B. en Frusta zijn hun stem kwijt
- H.B.B. gaat weg
- H.B.B. en Frusta worden vriendjes

Men laat de kinderen kiezen wat hen het meest heeft aangesproken en wat ze graag zouden tekenen.

De lk. maakt duidelijk dat we eens op een andere manier gaan tekenen, namelijk niet op gewoon papier maar op plastic binnen zeer kleine kadertjes.

Dit is het moment waarop we de kinderen de plastic aanbieden, waarop kadertjes zijn getekend. De kinderen kleven de plastic met stukjes kleefband vast om te vermijden dat die gaat schuiven tijdens het tekenen.

De permanente stiften worden aangeboden. Maak duidelijke afspraken zoals niet hard drukken op de stiften tijdens het tekenen en wanneer we een andere kleur nemen steeds de stop op de stift zetten. Wanneer hun kunstwerkje af is, laat je hen de kader uitknippen op de volle lijn en het stukje plastic plaatsen in een diakader. Al deze dia's worden verzameld in een diawagen. Plaats de dia's bij voorkeur in de volgorde van het toneelstuk. Het bekijken van dia's laat men het best klassikaal gebeuren zodat de kinderen elkaars werk leren appreciëren en begrijpen. Langs deze weg wordt tevens de kans geboden om het theaterstuk op een originele manier te reconstrueren.